

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בהעלותך

"למה נגרע לבלתי הקריב קרבן ה' במועדו בתוך בני ישראל" (ט, ז)

תמוה מאוד, איך עלה בדעתם לבקש דבר כזה? כיון שנמנע מהם לעשות הפסח וכבר עבר זמנו איך לא אמרו נואש?!
אלא רואים מכאן שהרצון של האדם צריך להיות תקיף וחזק ואע"פ שרואה בחוש שעל פי כישרונותיו או כוחותיו ומידותיו אין לו אפשרות כלל להצליח, בכל אופן אין לו להתייאש מן הרחמים ועליו לבקש ולשאוף לשלימות בכל אופן, כי גם ברוחניות "אפשר להשיג על ידי רצון חזק, ולכן הצליחו לחדש כאן מצוות "פסח שני" כי עם רצון ושאיפה חזקה זוכים לעזר ה' למעלה מן הטבע.

"והיה הטוב אשר ייטיב ה' עמנו" (י, לב)

כתב הרה"ק ה'באר מים חיים' זי"ע לבאר, הטוב אשר ייטיב - עיקר ה'טוב' הוא - שה' עמנו. (באר הפרשה)

"ויהי העם כמתאוננים

רע באזני ה'..." (יא, א)

לכאורה יש שתי שאלות: מדוע נאמר "ויהי" בלשון יחיד, הרי מדובר בו על רבים ("מתאוננים"), היה צריך לומר "ויהיו"? ועוד, מדוע כתוב "כ-מתאוננים" (עם כ"ף הדמיון), הרי צריך לומר "מתאוננים"?

משיב מהרא"ל צינץ, בגמ' (קידושין מ') נאמר שהעולם נידון אחר הרוב: אם חציו חייב וחציו זכאי והלך יחיד ועשה מצוה - הכריע את העולם כולו לזכות. וכן להיפך. ואוי לו שהכריע את העולם כולו לחובה.

אצל המתאוננים, זה היה המצב: באותה שעה עם ישראל היה חציו חייב וחציו זכאי והלך יחיד והצטרף להיות מן המתאוננים והכריע את הכף לחובה.

לכן נאמר "ויהי" בלשון יחיד, כי היחיד הוא שהיטה את הכף לחובה וממילא נחשב "העם כ-מתאוננים" = מחמת היחיד הזה נחשב כל העם מתאוננים (לכן יש את כ"ף הדמיון).

וסיום הפסוק: "... ותבער במ אש ה' ותאכל בקצה המחנה". = רק בקצהו האש אכלה וזאת כדי להפוך את המתאוננים למיעוט ואז העם על פי רובו הזכאי יהיה נידון לזכות!.

"ויהי העם כמתאוננים רע

באזני ה'" (יא, א)

הנה לא מפורש בזה על מה התלוננו. ודברי חז"ל בזה ידועים.

"ויעש כן אהרן" (ה, ג)

רש"י: "להגיד שבחו שלא שנה". המפרשים כבר עמדו על השאלה, מהו אותו שבח של אהרן 'שלא שנה'.

לפני מספר שנים זכינו לקיים את מצות ברכת החמה. לפני הנץ החמה, בשעת בוקר מוקדמת, היו רחובות השכונות היהודיות שחורים מרוב אדם. אנשים, נשים וטף השכימו קום, כדי לברך את ברכת החמה. מה קרה? מה קרה? ברכה... וכי בשביל ברכה משכימים לקום בבוקר ונוהרים לרחובה של עיר, והרי בכל יום יש מאה ברכות? אה... זה הרי פעם בעשרים ושמונה שנה...

והרי ברכת החמה זו ברכה שתקנו רבנן, ומה עם קריאת שמע דאורייתא? הרי את זה שאתה רואה ברחוב באשמורת הבקר כדי לברך ברכת החמה, תמצא ביום רגיל במטה, כאשר עובר זמן קריאת שמע... כי זה הרי בכל יום...

אהרן הכהן, במשך כל השנים בהן הדליק את המנורה, לא איבד אפילו לא ליום אחד את תחושת ההתחדשות. מדי יום הוא הדליק כאילו זו הפעם הראשונה. כאלו הוא מדליק פעם בעשרים שנה ושמונה שנה... "ויעש כן אהרן" - בכל יום ויום, אותה התרגשות, אותה התחדשות. "מלמד שלא שנה".

(יחי ראובן)

"בארבעה עשר יום

בחודש הזה בין

הערביים... ויעשו את הפסח בראשון וכו' בין

הערביים" (ט, ג-ה)

יש להבין - שאל הגאון רבי מאיר שמחה הכהן מדווינסק, בעל "משך חכמה" - מדוע כפל כאן הכתוב פעמיים "בין הערביים"?
אלא - תירץ רבי מאיר שמחה - בני ישראל מנו באותה עת לפחות שש מאות אלף גברים מבן עשרים שנה ומעלה, ולדעת הסוברים שגם נשים חייבות בקרבן פסח, אם כן היו כפליים, מיליון ומאתיים אלף איש. מאידך, באותו זמן שמשו בכהונה רק שלושה כהנים: אהרן, אלעזר ואיתמר. אם כן שלושה כהנים היו צריכים לעסוק בעבודת רבבות פסחים בזמן קצר! זהו פלא גדול מאד!

משום כך דייק הכתוב: "בין הערביים תעשו אותו", בזמן קצר מחצות היום עד הערב, ואם יבוא מאן דהוא ויתמה כיצד הדבר יתכן, קרבנות כה רבים בזמן כה קצר, לכך כפל הכתוב שאכן כך היה: "ויעשו... בין הערביים!"

"סתירת זקנים בנין"

הרה"ק בעל ה'אמרי אמת' מגור אמר: הגמרא אומרת (מגילה לא ע"ב) 'סתירת זקנים בנין, ובנין נערים סתירה. הרי לנו קל וחומר, אם כשרואים זקן הורס אנו יודעים שייבנה במקום זה משהו טוב יותר, כל שכן כאשר הקדוש ברוך הוא כביכול הורס - זה ודאי 'בנין'!!!

(מעט מן האור - ספינקא)

לעי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין ביוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בהעלותך

גם כאן היו "העם" - ערב רב, "כמתאוננים". פירוש: הם קיימו את המצוות, אבל טרחו בכל הזדמנות להתמרמר בליבם פנימה על ד' ותורתו, חיפשו סיבות מתחת לאדמה על מה להתלונן. הם לא ניסו להתייעץ עם משה רבינו בדבר ולנסות לטפל בכך. כלפי חוץ נהגו כמו כולם, ובפנים טיפס הכעס וגרם להם להרהר בכך שאלוקים שונא אותם, חלילה וחס.

לכן הם מוגדרים בלשון "מתאוננים" מלשון "אונן" - אדם הנמצא לפני קבורת מתו וכל הצער כבוש בליבו פנימה, הוא עדיין בהלם ולא מעכל, הכאב כמעט ולא זולג החוצה. כל זאת הם עשו רק בינם לבין עצמם, וכשקיימו את המצוות כביכול הטיחו במחשבתם כלפי מעלה: 'רצונך שנגיח תפילין? נגיח. רצונך שנמתין בין בשר לחלב? נעשה זאת. הא לך'.

ודבר זה היה "רע באוזני ה'", שכן עם ישראל לא חשו במאום. ואף שהערב רב חשבו זאת בליבם, הגיע הדבר לאוזניו כאילו נאמר בפה. לכן מציינת התורה "וישמע ה' ויחר אפו", שעל אף

שברור לנו שהוא יודע כל הנסתרות ולפניו נגלו כל תעלומות, בכל זאת כשמתכוונים להקניטו ועושים זאת באמצעות שמירת המצוות - הפוך על הפוך - גם הקב"ה משנה כמידתו להאריך אף ולחכות שמא יחזרו בתשובה, ומעניש בו במקום. "ותבער במ אש ה' ותאכל בקצה המחנה".

מי לא שמע על הרשליה? מסתבר שלמרות שכולם שמעו על הרשליה, את המעשה הבא רובכם לא שמעתם; להרשליה היה תפקיד מיוחד במינו: לשמח את רבי ברוך ממעז'בוז'. כנראה שבאחד הימים הגזים הרשליה בשנינותו והרבי פנה אליו כשהוא נאנח: "הרשליה הרשליה, מה תעשה בבואך לפני בית דין של מעלה? חושב הינך ששם אפשר לספר בדיחה ולחמוק מעונש?"

הרשליה לא הרהר לשנייה טרם שענה: "וכי מה חושב הרבי? אף אם נניח שיפסקו לי גיהנום - אין לי כל כוונה ללכת מרצוני, ובפרט כשאני מכיר את הדרך... אלא מה? יתנו לי מלאך שתפקידו להובילני לשם. ובכן, מכאן אני מסודר. אספר לו בדיחות, אעשה לו חיקויים, אדאג לכך שהוא יצחק עד שלא יהיה מסוגל לעמוד על רגליו. בסוף יתייאשו ממני והכל יסתדר", סיים בתרועת ניצחון.

"אהה", הפטיר האדמו"ר, "כך הינך סבור? ומה יהיה כשיתנו לך מלאך שאינו שומע?!..."

לפני הקב"ה הכל גלוי וברור "סוף דבר הכל נשמע" - גם מה שלא אמרת בקול, לפיכך - "את האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור"

והנראה בדרך צחות, שכל מהותם של ה'מתלוננים' הוא שמלאים הם בטענות, ואין כלל נפקא מינה על מה ולמה, ויהיו הדברים איך שיהיו תמיד ימצאו על מה להתלונן, וכן הוא בכל דור ודור אנשים מלאים טענות בכל מצב, תדיר ימצאו על מה להתלונן בכל מצב ובכל זמן, ועל זה יצא הקצף מדוע אין אתם רואים הדברים בעין טובה, והסתיר הסיבה אשר התאוננו אז לאמור שאין הוא הטעם לתלונתם שהרי בכל מצב ימצאו על מה להתאונן.

(טעם הצבי)

"ויהי העם כמתאוננים רע באוזני ה' וישמע ה' ויחר אפו ותבער במ אש ה' ותאכל בקצה המחנה" (יא, א)

יש להתבונן בשלוש נקודות יוצאות דופן בפסוק.

א. מדוע נקטה התורה לשון "כמתאוננים" - כביכול התאוננו, ולא שהתאוננו בפועל.

ב. איך מתאוננים רע באוזני ה', כלום יש ערוץ תקשורת חסוי המיועד לאוזניו בלבד שם ניתן להגיש תלונה? ולמה לא פנו למשה ואהרן להתלונן, כדרכם בכל שאר הפעמים.

ג. דרך העולם, שאם פונים לאדם מסוים ומתלוננים באוזניו, הריהו שומע את התלונה. אם כן מדוע הדגישה התורה: "וישמע ה'"? בוודאי שהוא שומע אף כשלא פונים אליו ואף כשלא טורחים לבטא זאת בשפתיים.

כדי לבאר כל זאת ניגע מעט

בדברי המפרשים השונים שהסבירו יסוד חשוב בפסוק זה: יחד עם עם ישראל עלו ממצרים מגוון גרים מאומות שונות, בפי חז"ל מכונים אנשים אלו "ערב רב", ספיחים אלו שנלוו לעם ישראל בצאתם ממצרים התגיירו בעיקר בשל כבוד שמים שנגלה לעיניהם בעשרת המכות ובשינוי כל מערכות הטבע. אך כנראה שלא חפצו באמת לקבל את עול מלכותו יתברך עליהם והם נמשכו בעיקר אחרי הסמלים החיצוניים של היהדות ולא אחר התוכן.

מרורות רבים וצרות רוחניות, שגררו גם עונש גשמי, גרמו גרים אלו לאבותינו במדבר; הם שעשו את העגל, הם שניסו את ד' יתברך פעם אחר פעם ובחנהו. זאת דרשו חז"ל מכך שלפעמים מופיע בתורה הכינוי "עמי" [המיוחד לעם ישראל ומובא בהקשר חיובי], ופעמים מופיע הכינוי "העם", "עמך" [אלו ה"ערב רב"].

"הגדולה שבנרכות והגדולה שבצדקות"

רב גדול אחד בא לפני הרה"צ ר' אשר פריינד וביקשו: "ברכני רבי!".

ענה לו ר' אשר: **יהי רצון שתדע מי אתה באמת!**

תמה האיש: "זאת היא הברכה?"

ענה לו ר' אשר: **"זאת היא גדולה שבכל**

הנרכות!!!"

ואילו הרה"ק בעל ה'בני יששכר' כתב: 'הנה

הצדקה הגדולה שבצדקות, כשמלמד דעת

לעני בדעת'.

(נקודות של אור - ספינקא)

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בהעלותך

מעשה באדם שהחזיק בביתו גן ילדים והתלונן בפני רבי חיים שבשנה זו הפריעה השכנה לרישום הגן של אשתו. לאחר שבירכוהו אמר לו רבי חיים: אל תאמר השכנה הפריעה, רק "כך נגזר השנה מהשמים"...
(מנחת תודה)

"בוכה למשפחתיו" (יא, י)

הגרא"ל שטיינמן זצ"ל העיר הערה מעניינת המופיעה בחוברת "מזקנים אתבונן": היה זה כאשר שמעו מקורביו, אישה שמבכה את פטירת קרובתה בבית הקברות ואומרת: "אוי לנו, מי יעשה 'ספונג'ה' כל כך טוב כמוך?!"...
לשמע דבריה הבליעו אחדים מן השומעים חיוך, וכשהבחין בכך ראש הישיבה אמר: "מדוע אתם צוחקים? הרי סוף כל סוף כל אחד בוכה על הספונג'ה שלו... שכן כל מי שבוכה על פטירת קרוביו מצטער בעיקר על מה שחסר לו"... אם כן, אין הם שונים מאישה זו, שעיקר הכאב שלה הוא על שאין לה מי שישטוף לה את הרצפה...
(ומתוק האור)

"האנכי הריתי את כל העם הזה אם אנכי ילדתיהו" (יא, יב)

דיבר פעם הגר"ח קנייבסקי שליט"א שלא להתפעל מביקורת של בני"א, ואמר: אבא זצ"ל אמר לי על הפסוק תהלים קז, טז "ויקנאו למשה במחנה לאהרן קדוש ה'". משה היה מופרש ומובדל ועלה לשמים - טענו עליו שצריך להיות במחנה, ואילו אהרן שהיה רודף שלום וכו' והיה במחנה - טענו עליו כי קדוש ה' צריך להיות מובדל ומופרש!
ישנה מליצה, וכמדומה שכתובה בקדמונים, פעם אחת הלכו אב ובנו, האב רכב על החמור והבן הלך רגלי. פגש אדם אחד את האב ואמר לו: ואיך לא תרחם על בנך? ירד מהחמור והעלה עליו את בנו. פגשו אדם שני ואמר לבן: וכי זה כיבוד אב? ועלו שניהם על החמור. פגשו אדם שלישי ואמר: וכי איך לא תרחם על החמור וירדו שניהם. פגעו ברביעי ואמר לו: שלשה חמורים הולכים ואין אחד רוכב על חברו, סוף דבר היה שלקחו החמור ושמוהו על שכמם. זה הסוף של מי שמתפעל ממה שאומרים לו...
(דרך שיחה)

"וישאר שני אנשים במחנה" (יא, כו)

פירש רש"י ז"ל שנטל ע"ג פתקין וכתב על שבעים "זקן" ושני פתקין השאיר חלק, ומי שעלה בידו הפתקא חלק אמר לו "המקום אינו חפץ בך"
וקשה לשם מה היה צריך לומר לו הרי הבין מעצמו שלא נבחר להיות מע' זקנים כי לא הוציא הפתקא "זקן".
ויש לפרש דהנה יש כמה וכמה הרוצים להיות מנהיגי הדור, או מחמת חימוד ממון ר"ל, או מחמת שיגיעו עי"ז ליראת שמים, אבל מכיוון שאנו רואים שהצדיק לא משאיר אחריו ירושת ממון

אך בני האדם החיים עמנו אינם נביאים! אם יש לך תרעומת, פנה לביורר העניין, נראה לך שפלוני חשב/ אמר/ עשה? - גש אליו ותלבן עמו את הדברים. כעס התופח בלב גורם לאסונות וצרות, ומי שאינו מאזין לזולת - יכול להוביל לגיהנום...
(במחשבה תחילה)

"ונפשנו יבשה אין כל" (יא, ו)

בספר "נפלאות הסבא קדישא" מצינו לאמר: סיפר הצדיק רבי יעקב צבי זצ"ל מפורישוב בשם רבו, הסבא קדישא מרדושיץ, כשהיו קובלים בפניו על מיעוט עבודת השם יתברך, היה משיב: "תכיר טובה על מצבך, כי יש עדיין גרוע יותר!" תשאף להתעלות, תשתוקק ליותר, אבל אל תאמר: "אין כל", תודה על מה שיש!
סיפר אברך: משך תקופה ארוכה התהלכתי בתחושה קשה. אמנם למדתי, הוספתי ידע, חידשתי חידושי תורה. אבל ידעתי מה דלות ידיעותי לעומת ים התורה. הן איני יודע מסכת אחת על בוריה. לא אוכל לעמוד במבחן מקיף בהלכות שבת. בקצרה, קטונתי...
יום אחד פוגש בי בעל תשובה 'טרי'. בחור שלא הכרתיו, לא ראיתיו מימי, ואומר לי: "אני מקנא בך כל כך!"
ענית לי: "הרי אינך מכיר אותי, אינך יודע האם אני בקי בהלכה, בתלמוד, באגדה - מניין תדע שיש לך כמה לקנא בי?!"
והוא ענה: "אבל אתה יודע לקרוא אותיות רש"י!"...
ואז, סיפר, חלפה בו המחשבה: הוא צודק כל כך! מיליוני יהודים בעולם אינם יודעים לקרוא אותיות עבריות - כמה תודה מגיעה לבורא עולם שזיכנו לדעת לשון הקודש! ומרבבות אלפי היהודים דוברי העברית, כמה יודעים אותיות רש"י! כמה יודעים ללמוד משנה, שלא לומר: דף גמרא! מאות אלפי יהודים יקרים בארץ הקודש אינם יודעים את סדר התפילה, אינם יודעים מהו שולחן שבת, אווירת מועד, קדושת חג!

אשרינו, מה טוב חלקנו, מה נעים גורלנו, על כל פיסת ידע, על כל שלב ודרגה! נשאף ליותר, נרצה עוד, נעמול ובסייעתא דשמיא נשיג - אבל נכיר תודה על ה"יש" הגדול, על האוצר שכבר רכשנו. שלא נהיה כפויי טובה חלילה, אלא נודה על העבר ועל ההווה, ומתוך ההודיה נבקש על העתיד!
(וקראת לשבת עונג)

"שטו העם ולקטו וטחנו ברחיים או דכו במדוכה" (יא, ח)

מובא בזוהר הק': "שטו העם ולקטו" - "שטיא הוא דא" כלומר: שוטים הם אלו שהשתטחו על הארץ ללקוט את המון, שכן מה ששייך ומיועד לאדם, יבוא לו בנקל עד שלא יצטרך אפילו להתכופף... (הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל - חכמת חיים).
רגיל הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א לומר: "אם נגזר על אדם פרנסה, ימכור נוצות ויתעשר, ואם לא נגזר, אפילו ימכור מטילי זהב, יהיה עני".

ליקוטים וסיפורים נפלאים - בהעלותך

"ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה" (יב, יח)

מעשה באברך, שזה לו כבר כמה שנים מנישואיו, ועדיין לא זכה להיפקד בזרע של קיימא. הוא הגיע למעונו של הגאון הקדוש רבי מאיר אבוחצירא זצ"ל, ותינה לפניו את צרתו הגדולה, והפציר בו, כי יבטיח לו לזכות בפרי בטן.

אמר לו הצדיק: "דע לך, כי נעשתה על ידכם פגיעה ברב שסידר לכם חופה וקידושין... טרם תבואו אליי, עליכם לפייסו...". האברך קפא על מקומו. לאחר רגעים של חיל ורעדה, הוא נזכר במה שהתרחש בחופתו, הגאון רבי דוד פוברסקי זצ"ל, ראש ישיבת פוניבז', הוא שהוזמן לסדר קידושין, וכך אירע המעשה: המחותרנים ביקשו מהגאון רבי דוד, להוסיף לכתובה כמה תנאים, שלא נהוג להכניסם לכתובה. ראש הישיבה פסק, כי אינו מסכים לכך, ומשהמשיכו האנשים לדרוש את כתיבת ההוספות בכתובה, התנצל ראש הישיבה והודיע, שלא יוכל לסדר את הקידושין, אם ימשיכו להתעקש על בקשתם.

לפתע, באותם רגעי לחץ, הגיב אחד המחותרנים, 'לא נוכל לוותר בשום אופן על הוספת השורות הנחוצות הללו, ואין ברירה, גם אם כבוד הרב לא יסדר את הקידושין...'

הגאון רבי דוד לא כעס ולא התרגז כלל, וגם על פניו לא ניכרו שום סימני קפידא. מתוך שלוה ורוגע, קם ללכת, ויצא מאולם השמחות. רק בחלוף כמה דקות, התעשתו המחותרנים, ורצו אחריו להשיבו. למזלם, רכבו של ראש הישיבה טרם הספיק לעזוב את המקום, והם התחננו לפניו: 'הרב יחזור ויסדר לנו חופה וקידושין, ותהא הכתובה בדיוק כפי רצונו, אנתנו לא מתערבים יותר...!'. הרב פוברסקי - ענק בענווה, שב לאולם בשמחה, סידר את הקידושין, והכל בא על מקומו בשלו. אלא, שמסתבר, כי מן השמים לא הסכימו למחול על הפגיעה בכבוד התורה...

בבהילות, יצא האברך מבית רבי מאיר אבוחצירא ונסע תיכף ומיד מאשדוד, אל מעונו של ראש הישיבה רבי דוד פוברסקי בבני ברק. שטח בפניו את צרתו בדמעות, וביקש מראש הישיבה שיאיל למחול לו, 'משום שרבי מאיר אבוחצירא גילה לנו, כי עלבון כבוד התורה מפריע ומעכב כאן...'

הרב פוברסקי שמע את דברי האברך בכאב גדול, ולפתע פרץ בבכי מזעזע, על כך שבעטיו נמנע פרי בטן מזוג יהודי. לאחר מספר רגעים עת שנרגע מבכיו, מיד הצהיר מפורשות, כי מוחל במחילה גמורה ואין לו כל קפידא.

עוד באותו הערב, שב האברך אל רבי מאיר אבוחצירא וסיפר לו כי הושגה המחילה. האברך לא זז משם, עד שבירכו הגאון הקדוש שיזכה להיושע כמשאלת ליבו. ואכן, באותה השנה, זכו הזוג להיפקד במזל טוב בזרע של קיימא. (איש לרעהו)

רב וגם אנו רואים שהיראת שמים מתמוטט ר"ל, א"כ למה לו להתנשאות על עם קדשו. אבל הקב"ה רוצה שיהיה מנהיג לדור והצדיק האמיתי אינו רוצה לקחת ההנהגה על שכמו ע"כ הקב"ה מכניס בלבו רצון להיות מנהיג. א"כ יבוא כל אחד לומר אני באמת איני רוצה להנהיג הדור, אבל הקב"ה הכניס בליבי את הרצון בעל כורחי, ואיך נדע במי בחר ה' להיות מנהיג, אלא ההוכחה היא שהמנהיג שבחר ה' באמת אזי גם זוהה שהקב"ה ממלא כל משאלותיו מה שביקש עבור כלל ישראל, ועי"ז נוכל לדעת במי בחר ה' ומי רוצה רק להתנשאות, ולכן מי שעלה בידו 'חלק' דהיינו שאינו יכול לפעול ישועות לעם ישראל, אמר לו לא חפץ המקום בכך, כלומר לא רצון ה' נכנס בכך להיות מנהיג אלא רצונך בלבד.

(כ"ק מהרי"ד מבעלזא זצ"ל)

"והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה" (יב, ג)

ידועה תמיהת רבים ממפרשי התורה, האיך עלתה בידו להיות העניו מכל האדם, וכי לא ידע שהוא גדול מכל האדם אשר על פני האדמה, וכמו שנאמר (דברים לד, י) 'ולא קם נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו ה' פנים אל פנים', והוא היחידי מתוך כל יצורי אנוש שעלה למרום למשך ארבעים יום וארבעים לילה - לחם לא אכל ומים לא שתה כמלאכי ה' צבאות, וא"כ האיך עמד בדעתו כי הוא הפחות מתוך כל האדם אשר על פני האדמה?

שאלה זאת שאל הגה"ח רבי אליהו ראטה זצ"ל את הרה"ק רבי שלומ'קה מזוועהיל זי"ע, והשיב לו ר"ש כי משה רבינו היה בשמים במשך ארבעים יום וארבעים לילה, שם ראה גדלו וחשיבותו של כל יהודי ויהודי, ושפיר עלה בידו להתבטל בפני כל אחד ואחד. (באר הפרשה)

"והאיש משה עניו מאד" (יב, ג)

מסופר על הגאון הגדול רבי משה פיינשטיין זיע"א, שבהיותו מהלך פעם ברחוב, שמע קול קורא, משה! משה! בהביטו סביב ראה כי זהו קולו של מזכר אשר ישב ליד הגה מכוניתו. מבלי להניד עפעף ניגש ר' משה אל המכונית, האיש הבין שר' משה חשב שהקריאה הייתה מכוונת אליו הסמיק מרוב מבוכה ואמר: הבחנתי בבני משה פה ברחוב, לא הייתי מעלה בדעתי לקרוא לראש הישיבה בצורה כה פשוטה, נוסף לכך, לו הייתי מבקש לדבר עם ראש הישיבה, הייתי יוצא ממכוניתי וניגש אליו, לא הייתי מהין לבקש מראש הישיבה כי יסור אלי.

ר' משה הבטיחו נאמנה כי אין לו סיבה לדאגה, זה שנים רבות שאיני מייחס כל משמעות לדברים הללו. (סיפורי צדיקים)